

**Pfv. VII.22.037/2010/6.**

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Somogyi Orsolya ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Fekete Anna jogtanácsos által képviselt alperes ellen biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 43.P.94.818/2007. szám alatt indult, és a Fővárosi Bíróság 56.Pf.632.043/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 75.000 (Hetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 205.400 (Kettőszázötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

### **I n d o k o l á s :**

A felperes 2004. február 6. napján kezdődő kockázatviseléssel CASCO biztosítási szerződést kötött az alperessel a tulajdonát képező ... frsz-ú ... típusú személygépkocsira. A biztosítási szerződés kedvezményezettje a ... Zrt.

A gépkocsit 2004. október 15-én H. G. eltulajdonította. Az elkövető büntetőjogi felelősségét a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a ... számú, illetve a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a ... számú ítéletével jogerősen megállapította.

A felperes módosított keresetében 3.468.143 forintnak és járulékainak a kedvezményezett részére történő megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érvelt, hogy a kárrendezési eljárás során a megbízása alapján

lefolytatott nyomszakértői vizsgálat megállapította, hogy a felperesi gépjármű indítókulcsáról a használati időszak végén másolat készült, a másolt kulccsal pedig a felperes nem tudott elszámolni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a ... Zrt. részére 3.423.143 forintot és járulékait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a biztosító a Ptk. 556. § (1) bekezdése értelmében akkor mentesülhet a fizetési kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen a biztosított, illetőleg a szerződő fél, a velük közös háztartásban élő hozzátartozójuk, a biztosítottnak a biztosítási szabályzatban megállapított munkakört betöltő alkalmazottai, illetőleg megbízottai, vagy a biztosított jogi személynek a biztosítási szabályzatban meghatározott tagjai vagy szervei szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozták. Erre figyelemmel a felek közötti biztosítási szerződés azon kikötése, amely szerint az indítókulcs lemásolásának ténye önmagában mentesíti a biztosítót a fizetési kötelezettsége alól, a Ptk. 556. § (1) bekezdésében foglaltaktól a biztosított hátrányára történő meg nem engedett eltérést jelent, és így a Ptk. 567. § (1) bekezdése szerint semmisnek minősül.

Az alperesnek a Ptk. 556. § (1) bekezdése értelmében a a fizetési kötelezettsége alól történő mentesülés érdekében a kulcsmásolás ténye mellett azt is bizonyítania kellett volna, hogy az indítókulcs másolására a felperes érdekkörében került sor. A perbeli gépkocsinak ugyanis a felperes a második tulajdonosa volt, így a kulcsmásolásra a felperes birtokba lépése előtt is sor kerülhetett. A kulcsmásolás időpontját azonban a perben az alperes nem bizonyította, és erre vonatkozóan bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. Így a fizetési kötelezettsége alól nem mentesülhet.

A jogerős ítélet ellen - annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a biztosítási szerződés részbeni érvénytelenségét tévesen állapította meg. A biztosítási szerződés ugyanis - az előadása szerint - a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben nem önmagában az indítókulcs lemásolása esetében, hanem akkor mentesíti a biztosítót a fizetési kötelezettsége alól, ha a szerződő és a biztosított nem tud hitelt érdemlően elszámolni a járműhöz tartozó összes kulccsal. A felperes egyébként - az állítása szerint - nem is hivatkozott a biztosítási

szerződés részét képező általános szerződési feltétel érvénytelenségére, így a jogerős ítélet szerinte sérti a Pp. 215. §-át, és a Pp. 3. § (2) bekezdését is. Megjegyezte, hogy a Ptk. 567. § (1) bekezdése egyébként is csupán azt tiltja, vagy a biztosítási szabályzat és a felek szerződése a biztosított, illetőleg a kedvezményezett hátrányára eltérjen a Ptk-nak a biztosítási szerződésekre vonatkozó rendelkezéseitől. A felperes viszont az álláspontja szerint sem biztosítottnak, sem kedvezményezettnek nem minősül, ő ténylegesen a szerződő fél volt.

Előadta továbbá, hogy a per során a kulcsmásolás tényének és időpontjának igazolása érdekében csatolta a megbízása alapján készült nyomszakértői véleményt, és igazságügyi szakértő kirendelését is indítványozta. A további bizonyítást a bíróság szerinte a Pp. 177. § (1) bekezdésének és 3. § (4) bekezdésének megsértésével mellőzte, azt pedig a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon állapította meg, hogy a fizetési kötelezettsége alóli mentesülését megalapozó körülmények fennálltát nem igazolta.

Végül kiemelte, hogy a kulcsmásolás tényének igazolása esetében az álláspontja szerint a biztosítóval szemben igényt érvényesítő fél kötelezettsége annak bizonyítása, hogy a másolt kulcsnak nem volt szerepe a biztosítási esemény bekövetkeztében, vagyis, hogy a gépjármű eltulajdonítása nem a másolt kulccsal történt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Ptk. 540. § (3) bekezdése a biztosító fizetési kötelezettsége be nem állásának, 556. § (1) bekezdése pedig a fizetési kötelezettség alól történő mentesülésének feltételeit szabályozza.

A Ptk. 540. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a biztosított a szerződéskötéskor köteles a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges minden olyan körülményt a biztosítóval közölni, amelyeket ismert, vagy ismernie kellett. A biztosító írásban közölt kérdéseire adott, a valóságnak megfelelő válaszokkal a fél közlési kötelezettségének eleget tesz. A kérdések megválaszolatlanul hagyása egymagában nem jelenti a közlési kötelezettség megsértését. A felek – a Ptk. 540. § (2) bekezdése szerint – megállapodhatnak abban is, hogy a biztosított és a szerződő fél a szerződésben meghatározott lényeges körülmények változását megfelelő határidőn

belül köteles legyen a biztosítónak írásban bejelenteni. A közlésre, illetőleg a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértése esetében a biztosító kötelezettsége a Ptk. 540. § (3) bekezdése értelmében nem áll be, kivéve, ha bizonyítják, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében.

A bejelentési kötelezettség megsértése e jogszabályi rendelkezések helyes értelmezése szerint csak akkor állapítható meg, ha a biztosított, illetőleg a szerződő fél azt a lényeges körülményt, amelynek a biztosítóval való közlésére nem került sor, ismerte, vagy azt ismernie kellett. A perben keletkezett adatok alapján azonban nem lehetett megállapítani azt, hogy a felperes az indítókulcs lemásolásáról tudott, vagy arról tudnia kellett volna. A kárrendezési eljárás során lefolytatott nyomszakértői vizsgálat ugyanis ezt nem igazolta, és e vonatkozásban más bizonyíték sem keletkezett. Az igazságügyi szakértő kirendelését pedig az alperes az elsőfokú eljárás során 2008. június 16-án előterjesztett 12. sorszámú beadványából kitűnően ugyanazon szakkérdések kapcsán indítványozta, amelyekre az egyébként aggálytalan, ugyancsak igazságügyi szakértő által lefolytatott nyomszakértői vizsgálat is kiterjedt. Az alperes által kért szakértői bizonyítás ezért szükségtelen volt, attól eredmény nem volt várható.

A Ptk. 540. §-ában szabályozott bejelentési kötelezettség megsértése tehát nem állapítható meg.

Az egyébként a biztosítási szerződésben a Ptk. 567. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel érvényesen ki sem köthető, hogy a bejelentési kötelezettség elmulasztása eleve mentesítse a biztosítót a fizetési kötelezettsége alól. A Ptk. 567. § (1) bekezdése értelmében semmis az a kikötés is, amely a fizetési kötelezettség alóli mentesülés esetében a bizonyítási kötelezettséget a biztosítottra hárítja. Ha a felek biztosítási szerződése, illetve az annak részét képező biztosítási szabályzat ilyen kikötéseket tartalmaz, azok érvénytelenségét a bíróságnak hivatalból észlelnie kell. A semmis szerződéses kikötésből jogok és kötelezettségek nem származhatnak.

A Ptk. 556. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a biztosító akkor mentesül fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen a biztosított, illetőleg a szerződő fél, vagy velük közös háztartásban élő hozzátartozójuk, illetve a biztosítottnak a szabályzatban megállapított munkakört betöltő alkalmazottai, illetőleg megbízottai, vagy a biztosított jogi személynek a szabályzatban meghatározott tagjai vagy szervei szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozták.

Az alperes azonban a perbeli esetben a Ptk. 556. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennálltát nem igazolta. A kárrendezési eljárás során készített nyomszakértői vélemény alapján ugyanis csak azt lehetett megállapítani, hogy az egyik indítókulcsot lemásolták. Azt azonban, hogy a kulcsmásolásra a felperes érdekkörében került sor, a rendelkezésre álló adatok nem bizonyítják, és erre vonatkozóan az alperes megfelelő bizonyítást sem ajánlott fel. Így az alperes a fizetési kötelezettsége alól nem mentesülhet.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az alperes köteles az állam javára, az adóhatóság felhívására megfizetni.

Budapest, 2011. március 17.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila sk. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k bíró